

חינוך // בנייה ירוקה תשפר את הישגי התלמידים

כשמערכות האוורור בכיתות אינן מתקדמות, שיעור החמצן באוויר יורד — מה שעשוי לפגוע בפרודוקטיביות ובבריאות התלמידים

מאת: **הילה בייניש** 02.07.2017 17:54

מחקרים רבים שנעשו בארה"ב מראים כי מעבר לבנייה ירוקה, חלקית או מלאה, בבתי הספר מביא לירידה משמעותית בתחלואת המורים והתלמידים, לשיפור בציונים ובפרודוקטיביות של התלמידים ולחיסכון בהוצאות האנרגיה והמים. אז כיצד ייתכן שבשראל יש אלפי מוסדות חינוך, ורק פחות מעשירית האחוז מהם נבנו מתוך התייחסות לחשיבה ירוקה?

תו התקן לבנייה ירוקה הושק לפני 12 שנה. מדובר בתקן וולונטרי, שהומלץ לרשויות על ידי מכון התקנים והמועצה הישראלית לבנייה ירוקה, אבל מעולם לא עוגן כחובה בחקיקה או בתקנות. הילדים שלנו מבליים כשני שלישים משעות הערות שלהם בבית הספר. האם ניתן להתייחס לנושאים כמו אוויר איכותי, תאורה בריאה, אקוסטיקה וזיהום כמותרות? הסיבות למעבר לבנייה ירוקה הן רבות. אפרט כאן שלוש מרכזיות.

1. **שיפור בריאותי**. כאשר מערכות האוורור בכיתות אינן מתקדמות, הדלת והחלונות סגורים והמזגן מקרר או מחמם, שיעור החמצן באוויר יורד — מה שעשוי לפגוע בפרודוקטיביות במקרה הטוב, ובבריאות במקרה הרע. מעבודות לורנס ברקלי בארה"ב מצאו עלייה של עשרות אחוזים במחלות בדרכי הנשימה בחללים עם שיעורי אוורור נמוכים. ממחקר שנעשה במשרד להגנת הסביבה האמריקאי עולה כי הסטודנטים האמריקאים מחמיצים כ-14 מיליון ימי לימודים בשנה בגלל אסתמה. מחקר מ-2005 של אוניברסיטת קרנגי מלון, מצא כי שיפור איכות האוויר הביא לירידה של 40% בתחלואה. על פי דו"ח הסוכנות להגנת הסביבה האמריקאי, שילוב של אמצעי בנייה ירוקים בתוכניות בית הספר משפר את איכות האוויר בחללים הסגורים ויכול להפחית את שיעורי ההיעדרות בעד 15%.

2. **שיפור הישגי התלמידים.** על פי מחקר שנערך על ידי המועצה האמריקאית לבנייה ירוקה, תלמידים שנחשפו לאור יום טבעי בכיתות התקדמו עד 20% מהר יותר בבחינות במתמטיקה, ובכ-26% יותר בבדיקות קריאה, מאשר תלמידים ללא חשיפה לאור יום. מהמחקר של הסוכנות האמריקאית להגנת הסביבה עולה גם כי סטודנטים שנחשפו יותר לאור טבעי השיגו ציונים גבוהים ב-20% מתלמידים ללא תאורה טבעית. מחקר נוסף שצוטט בדו"ח של המשרד האמריקאי הגיע למסקנה כי לתלמידים בבתי ספר המציעים תוכניות חינוך סביבתיות יש ציונים גבוהים יותר מבבתי ספר ללא תוכניות כאלה.

3. **חיסכון בהוצאות.** על פי מחקר סביבתי של הסוכנות להגנת הסביבה האמריקאית, בתי הספר מוציאים כ-75 דולר בשנה לתלמיד על חשבונות גז, ו-130 דולר על חשמל. יישום צעדים של התייעלות אנרגטית איפשר לבתי ספר שעברו לבנייה ירוקה להפחית בעלויות אלה בשיעור של 30% במבנים הקיימים.

כל הנתונים האלה ורבים נוספים מדגימים עד כמה הבנייה הירוקה היא הכרח, למען בריאותם, הצלחתם ורווחתם של ילדינו. בתקופה שבה המדינה נמצאת בתנופת בנייה מסיבית, כולל הקמת שכונות ואף ערים חדשות, על כולנו לדרוש בנייה ירוקה בבתי הספר — ולא להתפשר על פחות.

בתחילת השנה הכריזה המועצה הישראלית לבנייה ירוקה על תחרות בין 30 בתי ספר ברחבי המדינה, שאותגרו לאתר אזור בבית הספר ולחשוב כיצד להפוך אותו למבנה ירוק לרווחת הסביבה והתלמידים. מעבר לאתגר החינוכי ולתועלת הסביבתית, מדובר בתחרות שמתוכה שלושה בתי ספר יזכו להפוך חלום למציאות — ואנחנו בטוחים שיביאו לשיפור רווחת חבריהם ולהתייעלות המבנה. מבחינתנו זו רק ההתחלה, והיינו רוצים לראות בנייה ירוקה בכל מוסדות החינוך החדשים ובכל שיפוץ של המוסדות הקיימים — כי מה יותר חשוב מבריאות ילדינו?

הכותבת היא מנכ"לית המועצה הישראלית לבנייה ירוקה